

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

In alinarea suferinței

... Au sosit atunci flăcăii oțeliți ai armatei române, să-și desrobească frații din Ardealul de sub robia apăsătoare de zece veacuri.

Vânătorul și dorobanțul, ostași cari știu ce i disciplina și omenia, statornicind rândueală în Basarabia și Bucovina, aduc și în Ardeal siguranța vieții și avutului pentru toți cetățenii din locul ce-l țin odată ocupat.

Marile puteri ale Înțelegerii, răzimate pe ideea că orce popor european, — va să zică și ungurul, — înțelege astăzi semnele veacului, au fost de părere și au poruncit, ca armata României să se oprească la așa zisa «linie demarcațională».

Porunca Europei trebuie ascultată întocmai.

Ce a urmat? O știm și o vedem:

Hienele de pe pusta ungurească, îngrozite odată de vederea baionetelor lungi dela armele vânătorilor, prind curaj nou.

Barbarii, cari ar voi să înoade altă mie de ani la nelegiuirile lor, își pornesc blăstămățiile, jafurile și măcelurile, atât de adânc înrădăcinate în ființa lor.

In bande, plătite cu bani fabricați în masă de stăpânirea contelui Károlyi, măcelăresc femei și copii; împușcă sau spânzură tineri și bătrâni; bat, chinuesc șiucid preoți și învățători. Pe alții îi aruncă, cu sutele, în temnițele lor celebre; și eardș pe alții, cu miile, după ce i-au curățit de averi, îi pun pe drumuri, ca să piară pribegi prin păduri, expuși la frig, foame și moarte cu zile.

Linia se pretace astfel, din demarcațională ce era, în o linie afurisită, care stânge vieți și devastează pe bogați și pe săraci.

Sălbătăciile acestea, izvorâte din suflute negre, sânt neasămănat mai revoltătoare, decât cruzimile de patru ani ale războiului popoarelor.

Făptuirile ungurești nu mai pot fi tolerate.

Dar, până când sângele fraților noștri de dincolo de liniă nenorocită își va lua reparația cuvenită, femeile române din Sibiu și împrejurime vin să aline jalea și vaetele orfanilor, ale văduvelor, ale jăfuiților și prigonitilor: Fondul jertfelor liniei demarcaționale este opera femeilor noastre.

Adunat pe calea de colecte, daruri și alte nobile contribuiri, fondul are să fie

distribuit pe seama celor păgubiți și suferinzi.

In felul cum vom ști răspunde la chemarea ce ni se adresează de a lua parte cu dărnicia noastră la fondul acesta, se va înve-

dera voința nestrămutată a românilor de a ieși biruitori asupra tuturor greutăților și piedecilor iscodite de lăcomia, negliobbia și de trufia celui mai mare dușman al poporului nostru. (x).

Congresul preoțimii din Sf. mitropolie ort.-rom.

Miercuri s'au început lucrările congresului preoțimii ortodoxe române din mitropolia noastră. Un congres impunător atât în prezentarea sa, cât și în manifestările sale de până acuma.

Dimineața la ora 8 s'a celebrat în catedrală sfânta liturgie înaintea sfintită, săvârșită prin parohul Dr. Ioan Stroia, protopresbiter, asistat de diaconul ceremonial Dr. Octavian Costea. Cuvântarea ocazională o a rostit la priceasnă parohul din Sebeș, Dr. Sebastian Stanca.

A urmat rândueala cu chemarea Sfântului duh, săvârșită de Preasfinția Sa părintele episcop al Caransebeșului, Dr. Miron Cristea, cu asistență cuviincioasă.

Indată după terminarea ritualelor bisericești preoțimea s'a adunat în sala mare a comitatului, unde s'a prezentat Preasfinția Sa Părintele Episcop Dr. Miron Cristea, generalul Moșoiu, președintele consiliului dirigent român Dr. Iuliu Maniu, ministrul de culte Vasile Goldiș, ministrul de justiție Dr. Aurel Lazar, președintele Asociațiunii, Andrei Bârseanu, reprezentanții consistoarelor ortodoxe române eparhiale, ai preoțimii române din regatul vechi, cei ai bisericii greco-catolice, ai bisericii ortodoxe române din Bucovina și din Basarabia, reprezentanții presei române, și ai femeilor române.

Părintele protopop Dr. Ioan Lupaș, în o cuvântare aleasă și cu măiestrie rostită, (am publicat-o în nrul trecut al ziarului nostru. Red.) declară deschisă ședința congresului.

După aceasta a vorbit cu însufletire Preasfinția Sa Părintele Episcop Dr. Miron Cristea, dând tuturor binecuvântarea prin rostirea cuvintelor: Darul Domnului nostru Isus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea sfântului Duh să fie cu noi cu toți, Amin.

Frumoasa vorbire a Preasfinției Sale plină de adevăruri istorice și de îndemn (o vom publica, în extensiune, în primul loc al numărului viitor. Red.) cere ca în toate acțiunile noastre să subordonăm interesele particulare binelui obștesc.

A vorbit în numele guvernului ministrul Vasile Goldiș. Cuvântarea domnului

Goldiș, se poate privi ca un program al guvernului în chestiunile bisericești. Ea a stârnit însufletire nemărginită. Dl Goldiș a zis următoarele:

Ca șef al resortului de culte și instrucțiune publică, în numele guvernului român, din care am onoare a face parte, salut cu adânc devotament primul congres al preoțimii din mitropolia ortodoxă română a Transilvaniei, Bănatului și părților ungurene.

Sânt fericit de acest prilej, când în fața publicității pot să mărturisesc, că neamul nostru românesc bisericii noastre strămoșești are să-i mulțamească renașterea sa și învierea sa. Recunosc și o spun fără înconjur, că ziua măreată de 18 Noemvrie anul trecut la Alba Iulia este răsplata suferințelor de veacuri ale bisericii române și încoronarea îndelung răbdării sale întru scutirea sufletului românesc.

Aspru încercată prin cultura slavonă și prin hrăparețul Fanar, amenințată chiar în existența ei prin calvinismul feudalilor maghiari din Transilvania, într'o mare parte a ei aservită timp îndelungat nesațiului sârbesc, și acum în urmă sgduită până în temelii de șovinismul turbat al unei rase barbare, — strămoșeasca biserică a românilor a înfruntat aceste năprasnice primejdii, și răbdând toate pentru Hristos, săracă și umilă, dar neșovăitoare în credință, ea, biserica noastră, a românilor, lung șir de veacuri, a stat veghe neadormită la patul suferințelor unui neam de glorioasă sorginte, până ce rugăciunile ei și soarele de toate vindecător al civilizațiunii a redat acestui neam sănătatea vieții, unindu-i din nou — aproape după două mii de ani — puterile într'o singură organizație, în care va avea să înainteze acum pe calea desăvârșirei.

În veci însă națiunea română va trebui să-și aducă aminte de biserica sa mântuitoare, și va trebui să-i ofere acestei biserici grațitudinea sa întregă, ocrotindu-o de toate primejdiile decadentei, și dându-i tot sprijinul său întru împlinirea misiunii ei divine.

Iar biserica ortodoxă română să stea și mai departe veghe neadormită credinciosului său popor, și ușurată de sarcina apărării naționale să revină integral la chemarea ei impusă prin Mântuitorul de a sădi și înrădăcina în suflute lumina cunostinței de Dumnezeu, singurul izvor de adevărată fericire omenească. Preotul român din luptător național va trebui să devină apostol al credinței, pildă strălucitoare a jertferei de sine pentru fericirea altora, cu sufletul veșnic animat de chipul blând fără de seamăn și înseninat de durerea iubitoare al Mântuitorului Isus.

Impărăția adevărată a bisericii este sufletul cu adâncimi le lui fără sfârșit. Să rămână

biserica departe de nimicniciile vieții trupesti, ci mai vartos îngrădindu-se în cetatea credinței și departe de sgomotul luptelor sguduitoare pentru cele lumești, să înceapă sfânta propagandă a fericirii sufletești prin hrana învățătorilor Fiului lui Dumnezeu. În chipul acesta biserica noastră strămoșească din apărătoarea existenței naționale a poporului românesc se va face zid toarea măririi acestui popor, care numai întemeindu-se pe principiile creștine va putea să aducă tributul său civilizației umane în plină măsură a ncibilelor sale aptitudini.

Știința despre societatea omenească fixând ca scop final al civilizației desăvârșirea individului, a consacrat principiul fundamental al creștinismului exprimat prin cuvintele Celui de Nazaret: fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este. Biserica ortodoxă română primește azi asupra sa sarcina grea, dar înălțătoare, de a regenera și desăvârși națiunea română prin credință.

Dacă însă în trecut biserica noastră și-a putut îndeplini misiunea de apărătoare a naționalității noastre, luptând pe deoparte neîncetat pentru independența sa față de orice factor străin, pe de altă parte făcând din slujitorii săi adevărați părinți ai poporului, tot astfel — sunt adânc convins — în viitor își va îndeplini menirea de regeneratoare a națiunii noastre iarăș numai păstrându-și autonomia ei desăvârșită, și făcând din slujitorii ei adevărați luminători ai neamului, cari întărind credința vor și să sdrobească lăcatele, cari au zăvorit și zăvoresc încă în sufletul neamului nostru cultul jertfei pentru biserică și slujitorii ei. Prin jertfa ei proprie biserica trebuie să devină absolut independentă de orice putere lumească.

Acest ideal îl va putea apropia întărind credința în sufletele fiilor ei. Numai astfel biserica își va îndeplini misiunea divină pe pământ. Și pentru aceea, iubiți preoți ai neamului meu, eu, fiul umilului preot român și ministrul primului Rege al tuturor românilor, vă zic: Păziți libertatea autonomă a bisericii noastre strămoșești și slujiți lui Hristos!

În numele bisericii române din vechiul regat vorbește reprezentantul aceleia Pr. N. Popescu, dela facultatea teologică din București.

În numele armatei române, generalul Moșoiu salută preoțimea română întrunită în congres, dorindu-i deplin succes.

Protopopul din Cluj, Dr. Ilie Dăianu, salută congresul ca reprezentant al preoțimii române greco-catolice, accentuând misiunea bisericilor de a lucra pentru susținerea neamului românesc, făcând alusiune la cuvintele poetului: Ca doi brazi în o trupină, ca doi ochi într'o lumină.

Reprezentantul preoților din Bucovina, preotul Laninski, cu cuvinte călduroase salută preoțimea din mitropolia Ardealului, dorind deplină izbândă congresului, și sperând în legătura de viu contact între preoțimea din Bucovina și cea din Ardeal. Scoate la iveală legătura sufletească ce a existat și până acuma, cultivată prin tineretul, care și-a făcut studiile teologice în Cernăuț.

Trecut peste aceste momente de înălțarea sufletească, urmează la ordinea zilei constituirea congresului. La propunerile prezentate prin profesorul seminarial Dr. Nicolae Bălan, se declară de președinți de onoare ambii episcopi, Ioan al Aradului și Miron al Caransebeșului; apoi se proclamă de president protopopul din Brașov, Dr. Vasile Saftu, vice-președinți protopopii Andrei Ghidiu din Caransebeș și Procopiu Givulescu din Radna, secretari preoții A. Nistor, I. Duma, Buracu și Marșeu.

Președintele Dr. Vasile Saftu, ocupă locul presidial, mulțamește congresului pentru onoarea, ce i-a făcut și ca primă datoriță a congresului între nesfârșite urale exprimă loialitatea față cu regele

Ferdinand, cu regina Maria și față cu principele moștenitor Carol.

Se cetesc apoi adresele sosite pentru congres, în scris, dela Preasfinția Sa episcopul Aradului, care n'a putut veni la congres din cauza comunicațiunii întrerupte, dela preoțimea din Iași telegramă, dela cea din Chișinău în scris, asemenea și dela Asociația învățătorilor prin președintele Vuia.

Se trimit telegrame omagiale Maiestăților Lor Regelui, Reginei și printului Carol, apoi Prea Sfinției Sale episcopului din Arad, Preasfințiilor mitropoliți Pimen din Iași și Vladimir din Cernăuț, Preasfințitului episcop Nicodim din Chișinău, profesorului Nicolae Iorga, prim-ministrului Brătianu, și miniștrilor Angelescu și Duca.

Cu acestea se termină ședința primă a congresului, fiind a se continua lucrările după amiază la ora 3.

La ieșirea din sala ședințelor, se fac ovațiuni Preasfinției Sale episcopului Miron, generalului Moșoiu, și miniștrilor.

Ședința a doua a congresului preoților s'a ținut Miercuri după amiază dela ora 3 până seara târziu după ora 8.

Au onorat cu prezența lor congresul miniștrii Vasile Goldiș și Dr. Aurel Lazar, cari au ascultat cu interes desbaterile ce s'au desfășurat.

Protocolul ședinței I. nefiind deplin redactat din cauza scurtimii timpului, verificarea lui s'a amânât pentru altă ședință.

Se prezintă dela doamna Catinca Bârseanu o adresă, în care femeile române cer sprijinul preoțimii la fondul înființat pentru alinarea durerilor românilor persecutați de sălbăticia ungarilor. Se citește atât adresa, cât și regulamentul relativ la sporirea fondului.

Preoțimea ia cu plăcere act de nobila activitate a femeilor și în scopul de a se înmulți fondul se face o colectă, obligându-se fiecare a întreprinde asemenea colecte și în parohii după reîntoarcerea acasă.

În scopul de a se constată numărul preoțimii care participă la acest congres, se alege o comisiune în persoana membrilor: Burac, Marșeu, Todea, Rusan și George Maior, cari sânt încredințați și cu colecta hotărâtă sub punctul premergător.

Preotul Costinescu, din vechiul regat, exprimă dorința de a se cuprinde în o broșură întreg materialul, cu care s'a ocupat congresul, toate cuvântările rostite, desbaterile și hotărârile luate, ca să cunoască lucrările congresului întreaga preoțime din România întregită. Congresul aderează la dorința aceasta, și lucrarea se încredințează biroului.

Spre a se da ocaziune să fie reprezentată în biroul congresului și preoțimea din districtul consistorului dela Oradea-mare, se mai alege în birou preoții Alexandru Golea și N. Teacă.

La propunerea prezentată de preotul Dr. Vasile Stan se decide a se celebra Joi la orele 12 din zi în legătură cu părăstasul pentru eroi căzuți în războiu și întru amintirea marelui Mitropolit Andrei Șaguna.

Urmează ordinea zilei cu obiectul: *Organizarea clerului în o asociație*. Referentul acestei afaceri citește statutele Asociației proiectate, cari se primesc în general și se iau ca bază la desbaterea specială.

Preotul Ioan Duma propune ca numirea să fie Uniunea preoțimii române, în loc de Asociația. Congresul însă primește propunerile referentului, și întreg regulamentul s'a votat. Membri ordinari sânt toți preoții cari plătesc cotisațiunea anuală de 50 coroane; membri onorari, cari sânt declarați pe temeiul specialelor lor merite, și pe viață cei ce plătesc odată pentru totdeauna suma de 500 coroane.

Al doilea obiect pus la ordinea zilei a fost *organizarea bisericii în România întregită*.

Raportor este parohul Dr. Dumitru Borcea, S'a cetit un elaborat al asesorului consistorial din Arad Dr. Ciuhandu, care opinează în o aranjare, în care să se poată așeza și biserica noastră cu a sa constituțiune și organizare pe baza statutului organic, cu unele modificări. O

altă părere a fost susținută în un operat lucrat de parohul Ștefan Meteș din Boholt, care este pentru abaterea organizației noastre de azi, pentru ștergerea statutului organic, și așezarea bisericii pe bazele vechi din biserica României.

A urmat o desbatere animată, și aceasta a durat până târziu, când apoi s'a încheiat ședința spre a se continua desbaterile în ședința a treia, care s'a satorit pe ziua următoare la 8 ore dimineața.

Două lucruri s'au desfășurat din întreagă discuția: Să se facă o organizare cu totala înlăturare a statutului nostru organic, organizare numai cu elemente din cler, sau să se facă organizarea cu respectarea statutului nostru organic, luând în organismul bisericii și elementul mirean.

Preoțimea în majoritate covârșitoare este de părerea să păstrăm constituționalismul de azi, cu opera cea mare a Mitropolitului Șaguna, *Statutul organic*. De părerea aceasta au fost și unii frați din România, cari au luat cuvântul la obiectul acesta, accentuând importanța elementului mirean în organizarea bisericii, stabilindu-se paritate între elementul preoțesc și cel mirean.

S'a accentuat cu tot dreptul, să nu ne grăbim cu hotărârile în afacerea de epocală însemnătate pentru soarta bisericii în viitor. Să ținem chestiunea deschisă, să se deschidă discușiune largă ziaristică pe tema aceasta, care în cele din urmă o vor decide forurile competente, și în ultima instanță congresul național bisericesc.

Imprumutul nostru

— Imprumutul național emis de Statul Român, prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu —

Pentruca să-și acopere cheltuielile de război, ungurii au cerut în opt rânduri opt împrumuturi de război dela cetățenii fostei și răposatei Ungarii, silindu-i în fel și chip să subscrie și să plătească cât mai mult în vistieria fără de fund a cheltuielilor de război.

Dar, dela marea adunare națională din Alba-Iulia încoace, poporul nostru a scăpat de sila ungurească de a da bani împrumut statului unguresc. Nimeni nu greșește deci, dacă zice că fără să fi răsunat glasul poporului nostru la Alba-Iulia, până astăzi ungurii ar fi făcut și al nouălea, ori poate chiar și al zecelea împrumut de război, ca să ne sugrume chiar cu banii noștri.

Ne-a scăpat însă Dumnezeu de astfel de împrumuturi, și astăzi, cum vedeți, adunăm bani pentru împrumutarea statului nostru.

Greșește însă mult, și greșește chiar în paguba sa tot românul, care ar fi ispitit să creadă, că împrumutul nostru este de acelaș fel, ca și împrumuturile ungu-rești.

Întâi de toate, lipsește sila ce o făceau ungurii la adunarea subscrierilor.

La împrumutul nostru românesc lucrul de căpetenie este *plata*, iar nu iscălitura, Așa dară plătește numai cine vrea, și numai cine are *coroane adunate pe fundul lăzii sau pela bănci*, având în vedere că omul nici cu gândul nu gândește și vine odată ziua, când trebuie să o rupem și cu *coroanele ungurești, cum am rupt-o la Alba-Iulia cu stăpânirea ungurească*. Mulți zic chiar, că și până acum ar fi trebuit să facem moartea coroanelor, după-ce avem odată banii noștri românești.

De altă parte, ținând coroanele pe fundul lăzii, sau la bancă, ce folos pot aduce ele? Ascunse acasă, coroanele nu-ți pot aduce nici o dobândă. Puse cu cămătă la bancă, astăzi nu-ți aduc nici pe jumătate atâta, cât eră obiceiul.

Statul român plătește pentru banii împrumutați lui cinci la sută ca dobândă.

Judecând bine aceste două lucruri, și văzând că obligațiunile (adecă bonurile de tezaur) ce le dă statul român poporului pentru banii împrumutați aduc și cinci la sută, dar mai garantează și așteptarea în liniște a răfuielii cu coroanele, fiindcă statul român replătește acest împrumut de acum în patru ani în bani românești, după cum le va fi prețul coroanei pe atunci (dar cel puțin un leu pentru două coroane) e ușor de înțeles, că tot românul, care ține la averea lui, va grăbi de bună voie să se scape de coroane, dându-le în grija Consiliului Dirigent.

Împrumutul nostru este singur în felul său și nu are nevoie să se mai facă un împrumut ca și acesta.

Cu un cuvânt, se dă poporului nostru singurul prilej bun, ca să-și scape în liniște deplină avutul lui de coroane adunate, schimbându-l în avere românească de bonuri de tezaur și mai apoi luându-și peste patru ani, când va fi mai mare nevoie de capital: lei. De aceea, cine are astăzi coroane adunate și ține morțiș la ele, nefolosindu-se de prilejul acesta binevenit și anume făcut spre folosul poporului, rău se va pocăi în ziua socotelii, ce se va trage cu coroanele.

De altă parte se vede bine, că Consiliul nostru dirigent, nefăcând nici o silă de a aduna banii cu puterea, cum făceau ungurii, nu are trebuință de bani cu orce preț, nici trebuință de bani dela ori și cine.

Conducătorii noștri din Consiliul Dirigent știu bine, că este de ajuns, dacă ar deschide o vorbă, și primesc atâția bani, câți sânt de lipsă, de ori unde, numai să-și aleagă dela cine? Adecă sânt mari cheltuielile conducerii, mari greutatea mai cu seamă astăzi, după ce ungurii au adus țara la sapă de lemn.

E foarte drept. Stăpânirea ungurilor a înglodat vistieria statului lor în datorii, fără rost, până peste butuc, și acum chiar conferința de pace a marilor puteri este chemată să hotărască asupra datoriilor statului unguresc răposat, ca și despre datoriile fostei monarhii austro-ungare. Aici au ajuns, dacă n'au știut să se chivernisească ei de ei. Au îngrămădit datorii

peste datorii, și au făcut pagube peste pagube.

Împrejurările, în care noi am pus mâna pe stăpânirea țării noastre strămoșești, sânt fără îndoială foarte grele. Însă statul român, sprijinit de toată suflarea românească, le va răsbî pe toate. Chiar despre partea banilor rămăsese să mai licărească cea din urmă scântee de nădejde a dușmanilor poporului nostru, că ne vor zădărnici hotărârea bărbătească dela Albalulia, că vor zădărnici uniunea tuturor fraților români într'o țară. Această din urmă nădejde a ungurilor se stânge însă la o singură suflare a poporului nostru, care grăbește din toate părțile cu averea sa, să întărească vistieria statului român.

Mai este o mare deosebire între împrumutul nostru național și între împrumuturile de război ungurești.

Ei și noi!

Ei căutau să amăgească lumea, arătând pe hârtie sume mari, ce s'ar fi scris, dar plata banilor: câți peri în palmă. Lor le era de ajuns, ca guvernul să arete, că s'a scris atâta și atâta, pentruca să dea poruncă să se tipărească mai departe la bani de hârtie. Mai pe urmă, când s'au săturat de atâta tipărit, au început să tipărească numai pe o parte. Acoperirea, ca 'n palmă.

Împrumutul nostru lovește cuiul în cap. Nu se îngăduie plățirea sumei subscrise în rate. Trebuie plătit capitalul întreg la subscriere.

Cum am amintit mai sus, subscriitorii împrumutului național primesc în schimb banilor plățiți: bonuri de tezaur (un fel de obligațiuni de stat, prin care statul se recunoaște a fi dator cu cutare sumă de bani, împrumutătorului). Bonurile de tezaur aduc o dobândă de cinci la sută. Dobânda se va plăti tot la șase luni, și anume cu totul de opt ori pentru opt cupoane, în vreme de opt jumătăți de an.

Primul cupon de dobândă se va plăti subscriitorilor la prima August, în vara anului acestuia, adecă după patru luni, în loc de șase luni.

Ca plată se primesc numai coroane. Se primesc și bonuri de cassă ale băncii austro-ungare.

În sfârșit repetăm, că prin acest împrumut național conducătorii poporului

nostru, Consiliul Dirigent, a ținut să deie prilej bun tuturor românilor, băncilor românești și instituțiilor să-și mântuiască la timp averea lor de coroane ungurești, în avere românească de lei. Cine înțelege aceasta, va face bine, să o arete și altor oameni de-ai noștri. Dar, cine nu ar vrea să se folosească de acest prilej și-și va ținea și pe mai departe coroanele pe fundul lăzii, cu coroanele va rămânea, spre paguba lui însuși.

Noi credem, că este de ajuns, dacă punem în vederea cititorilor noștri înțelegători lucrurile de mai sus și ei vor ști ce este de făcut.

Plățile se fac deodată cu subscrierile, la toate băncile românești. Luând în seamă greutatea de călătorie, deocamdată nu s'a pus nici un termen pentru încheierea subscrierilor. Încheierea coalelor de subscriere se va publica cu cinci zile mai înainte.

Transilvania de azi

— Unirea — Revendicările noastre — Situația internă — Probleme — Raporturile cu alte state — (Sfârșit)

De fapt nu am fost impacienți și credeam că vom putea amâna acest lucru până la terminarea Conferinței de pace. Până la mijlocul lui Ianuar ne-am mulțumit a pune aici și colea câte un controlor. Viața practică însă ne-a învățat că n'avem de-a face cu un guvern maghiar loial, care e gata a se împăca cu sentința Conferinței de pace, ci abuzează de contractul de armistițiu, pe care îl tălmăcește greșit și ne-am convins, că sub pretextul guvernării și administrării Ungariei, care azi nu mai poate însemna decât o noțiune geografică, încearcă distrugerea ordinii sociale și răspândirea anarhiei, care odată instăpânită cu greu se poate extirpa. Din clipa aceea n'am mai putut sta nepăsători, ci a trebuit să facem ceea ce ni-a dictat instinctul de proprie conservare și datoria ce o aveam față de noi înșine și față de lumea civilizată, de-a susține ordinea publică. Toate aceste probleme nu vor fi ușor de deslegat mai ales după starea haotică, ce în mod firesc urmează unei revoluțiuni. Împrejurarea însă că aici ni-a succes a instăpâni în așa scurt timp ordine exemplară și a readuce viața în calea ei normală, dovedește nu numai că străduințele noastre nu sânt zadarnice, ci și faptul că populația românească are puterea morală și fizică de a-și îndeplini îndatoririle.

Am vrea — și e aici una din aspirațiile noastre de seamă — ca printr'o stăpânire dreaptă

FOISOARA

Impotriva unui dușman

— Dintr'o conferință despre alcoolism —

În timpul din urmă, după încetarea marelui război, s'au luat câteva înțelepte măsuri, și s'au redus în unele locuri cazurile triste ivite pe urma alcoolismului.

Cu toate acestea nu se poate zice, că consumarea băuturilor spirituoase nu trebuie să ne mai pună pe gânduri.

Statele civilizate începuseră prin legi și ordonanțe combaterea acestui rău; la noi, la români, s'a făcut până acuma foarte puțin. Din acest motiv noi, românii, — poate afară de unguri și de săcui, — înghițim și astăzi, pe lângă toată oprirea, cel mai mult alcool.

Băutura este otravă vicleană, care nu ucide la moment, dar care totuș pretinde mai numeroase jertfe, decât războaiele și măcelurile.

Alcoolul, cum știm, nu e altceva decât vinul, ce se formează din dospirea productelor, care conțin zahăr, din grâu, săcară, orz, cartofi,

struguri, prune, mere, pere, vișine, nuci, perșe și a.

Din uleiuri mirositoare, mestecate cu spirt și zahăr, se pregătește licherul.

Toate aceste băuturi spirituoase conțin vin în diferite cantități. În deobște putem susține, că în 100 litri de bere sânt 5 litri alcool; în tot atâtea litri de vin sânt 10 litri alcool, iar în 100 litre rachiu sânt 15 litri alcool.

Se zice de obicei, că băuturile pe care le fabrică omul, cum sânt: rachiu, rumul și licherul, sânt cele mai primejdioase. Ear despre vin se spune că, fiind o băătură «naturală», nu e așa periculos și nu strică omului; cu atât mai puțin strică berea. Băătură naturală este însă numai apa. Băătură spirituoasă natura nu produce.

Văzut-a cineva să se producă vinul de sine? Natura nu produce vin, ci struguri.

Dacă mâna omului n'ar stoarce strugurii și n'ar pune mustul în butoaie, n'ar fi dintr'însul vin. Afirmarea că vinul e băătură naturală, nu corăspunde adevărului. Băătură naturală e, cum s'a zis, numai apa.

Să vedem ce influință are băutura alcoolică asupra corpului, și ce boale se nasc la cei ce se dedau băuturii.

Știm, că spirtul — de orce soi — are însușirea că arde. Dacă ne tăiem la deget și picurăm pe tăietură un strop de spirt, simțim că ne arde. Dacă spirtul îl luăm în gură, simțim earăș o arsură. Arsura își face efectul și asupra stomacului.

Din stomac alcoolul trece în sânge, pe care îl duce cu sine în tot trupul.

Cu cât sânt organele mai fine, cu atâta alcoolul le atacă mai ușor.

Alcoolul irită nervii și creerii. Observă ori și cine, că după ce a băut, creerii încep a se tulbura, îi pare omului că se învârtește lumea cu el. Bând mai departe, creerii funcționează tot mai ciudat, omul decade adese la o stare mai jos d'a unui animal.

Alcoolul atacă însă nu numai creerii, ci și celelalte organe inima, plămâni, ficatul. Pe urma băuturii se îmbolnăvesc și organele acestea, și se dă naștere la oftică, diabet, și alte boale foarte greu de vindecat.

În timpurile vechi, când băuturile spirituoase nu erau răspândite, oamenii erau mai sănătoși și trăiau mai mult.

pentru toate neamurile să se convingă popoarele neromâne din stat, că schimbarea ce s'a făcut, nu este în detrimentul lor și nu înseamnă pentru ei o oprirea, ci o dreptate egală pentru toți. E pentru noi o vie satisfacție aceea de a vedea, că poporul *sădesc* s'a convins despre această și s'a alipit în mod sincer și hotărât la România întregită.

Mai este o problemă, cea mai arzătoare dintre toate: a *eliberării* ținuturilor neocupate de armata română de sub dominațiunea străină și de sub persecuția armatei și bandelor neregulate maghiare. Frații despărțiți de noi prin o linie demarcațională neînțeleasă, strigă după un ajutor, pe care națiunea română nu li-l poate refuza și pe care conștiința vie a poporului vrea să li-l dea.

În fața acestei porunci supreme, date și de legile aceluiaș sânge, va fi silită să amuțească orice considerație contrară legilor firii și principiilor de o mai largă concepțiune.

România întregită și raporturile sale cu celelalte state

— Care sânt părerile d-voastră cu privire la raporturile pe care le va întreține România întregită față de celelalte state vecine și cu aliații?

— «Considerațiunile de politică exterioară vor fi în general dominate de grațitudine față de puterile aliate, cari au dat națiunii române puțină de a-și validita voința și forțele pentru împlinirea idealului său, cu atât mai mult cu cât un raport strâns cu aceste puteri are un înțeles practic *politic și economic*, ceea ce face din acest raport o urmare a unei realități indiscutabile...

Mă gândesc în primul rând la o strânsă legătură economică și amicală cu statul *cehoslovac*, ai cărui conducători au fost prietenii poporului românesc și în vremile de neagră opresiune, și ai cărui harnic popor a simțit totdeauna în mod instinctiv necesitatea unei cooperări politice și economice cu poporul românesc. Firea acestor două popoare este atât de asemănătoare și producțiunea economică a acestor două state se întrecește una pe alta atât de bine, încât o legătură mai firească cu greu s'ar putea închipui.

Mă gândesc mai departe la statul *polon*, care ușor poate ajunge în vecinătatea noastră și la poporul *sârbesc*, cu care am avut în trecut atâtea suferințe comune și față de care populația română a arătat de atâtea ori sentimentele sale de pretenie desinteresată și îndatoritoare.

Nu mă îndoiesc că chestiunile azi controversate între noi vor dispărea în curând și, primind ambii cu mulțumire hotărârile Conferinței de pace, vom continua raporturile bune din trecut.

Cât despre poporul *unguresc*, trebuie să constat cu durere că, tolerând modul de guvernare al guvernului său revoluționar de azi, nu

dă semne de înțelegere pentru ideile ce domnesc astăzi și pentru rezonanțele unei bune înțelegeri între poporul român și cel maghiar.

Data fiind posibilitatea unui raport economic firesc cu celelalte state învecinate, ba chiar și cu națiunile, care zac peste hotarele Ungariei, atitudinea dușmană și inconciliantă a ungarilor va pricinui țării lor desăvârșită izolare, ceea ce va însemna, pentru Ungaria, după catastrofa politică, și ruina economică, din care nici amenințările bolșevice, nici tânguiriile ulterioare nu o vor putea mântui.

Am toată nădejdea, că *Bulgaria* va apreenția mai mult relațiunile bune cu România, decât ademenirile maghiare, pentru că desigur nu va uita că ungarii sânt un rest al Austriei prăbușite, care a promis totdeauna foarte mult, dar a dat totdeauna cu atât mai puțin.

+ Simeon Popescu

Din o parte competentă mai primim despre mult regretatul fost protopop al Sibiului următoarele:

Protopresbiterul *Simeon Popescu* este în cercurile noastre o persoană binecunoscută. El a fost unul dintre cei mai harnici profesori ai seminarului arhidiecezan din Sibiu; iar după aceea a ocupat postul de protopresbiter al tractului Sibiu, distingându-se prin activitate extraordinară pe terenul bisericesc și școlar, până ce pentru excesul lui de zel, ajungând în conflict cu Mitropolitul Miron Romanul și cu oamenii lui, a trebuit pe la anul 1888 să părăsească Sibiu și să-și caute nou cerc de activitate în România, — abandonat în urmă și de prietenii și protectorii săi din Sibiu, pe cari i-a sprijinit și apărât cu peana în timpul cunoscutului antagonism între Nicolae Popea și Miron Romanul.

Protopresbiterul *Simeon Popescu* s'a distins și prin activitatea sa ca autor. A publicat broșuri și lucrări de știință, și mai ales manuale școlare din studiul religiei.

Trecând în România, a ocupat postul de profesor-catichet la gimnaziu, slujind și ca preot la o biserică din capitală.

Pe cât se știe, *Simeon Popescu* fiind preot celibat a fost la timpul său luat în combinație pentru un post de episcop în Macedonia.

Protopresbiterul *Simeon Popescu* s'a născut în Ardeal, în comuna Râpa de jos, tractul Reginului, din părinți de preoți. Studiile gimnaziale le-a făcut în Blaj. În anul 1870 s'a înscris

ar îngheța pe drum; cel ce n'a băut, va răbda frigul neasemănat mai ușor și n'are să degere în drum.

În familia băutorului, nici când nu va domni pacea și iubirea. Vai și amar de gospodăria lui! El își lasă casa, lucrul și odihna, și merge să moștiască noaptea la masa căreiumelor. Acasă copiii sbiară de frig și de foame.

Dela cărciumă pleacă numai atunci, când i s'au gătat banii și creditul. Venind spre casă, începe a măsură drumul de-a latul, și din când în când mai și cade; ajuns acasă, deșteaptă din somn pe copii, cari adormind au mai uitat de foame. Dărâmă, sparge ce-i stă în cale.

Băutorul nu știe săracul, că acele seri de earnă sânt mai frumoase, care le petrece omul în casa lui caldă, între zimbetele nevinovate ale copiilor, sau lucrând ceva, ear nu în crășma din deal sau din vale, cu lăutari sau fără. El nu știe, că apa curată este băutura cea mai bună și singură care potolește setea.

Luptătorii pentru luminarea poporului au aici un teren larg de lucrare.

Dela creșterea copiilor noștri depinde viitorul neamului românesc.

la teologia noastră. A fost un cleric iubit al mitropolitului Șaguna. Pe timpul când se îmbolnăvise Șaguna, a fost împreună cu alți clerici la patul lui ca ajutor.

Distingându-se și ca cleric prin zel și activitate, și având și scrisoare frumoasă, a fost de ajutor profesorului seminarial de pe atunci, *Dr. Ilarion Pușcariu*, la aranjarea și catalogizarea pentru întâia oară a bibliotecii arhiepiscopicești.

După absolvirea studiilor clericale, a fost trimis cu stipendiu pentru studii mai înalte în Germania, la Lipsca, de unde întorcându-se după doi ani a fost întâi prefect seminarial, profesor și în fine protopop. A răposat în vârstă de 70 de ani.

Fie-i țărâna ușoară și memoria eternă.

În atențiunea preoțimii

Deoarece nici până azi n'au intrat la Consistor datele cerute despre familia preoților, și despre ajutoarele primite în anii anteriori pentru copii, de vestimente și alte eventuale ajutoare, și prin aceasta se zădărnicește acordarea de asemenea ajutoare dela actualul guvern părintesc al nostru, oficiile protopresbiterale și parohiale sânt rugate a grăbi cu trimiterea acelor date în interesul bine priceput al preoțimii.

Citind ziare

— Glasuri din presă —

Ziarul *Dacia* a publicat o importantă declarație, făcută corespondentului său din partea ministrului fără portofoliu, a dlui *Ștefan C. Pop*.

Declarația este următoarea:

«Noi nu facem parte din nici un partid și nici nu ne amestecăm în certele din aceste partide ale vechiului regat. Misiunea noastră este de a da tot sprijinul moral și intelectual guvernului M. S. Regelui, pentru a duce la desăvârșire mărețul act al Unirii și a consolida astfel România Mare. Dar noi, care cunoaștem toate greutățile interne și externe, cu care se luptă guvernul regal, socotim drept o chestiune de onoare de a-i da tot sprijinul. De aceea ținem mult ca prestigiul guvernului român să fie susținut și înălțat.

Orce svon că între noi și unii membri ai guvernului s'ar fi ivit conflicte, sânt absolut neîntemeiate, precum și acelea că noi am voi să facem politică separatistă a nouălor ținuturi față de regatul vechi; pentru că ținta și idealul nostru al tuturor este să fim cu toții uniți în simțiri și gândiri».

Toți cei chemați a lumina acest neam, ascuțiți arma culturii și porniți la muncă neîntreruptă, căci viitorul de aur este al celui ce luptă alături de oamenii cu capul treaz!

Andrei Moldovanu.

Trimisu-ți-am astăzi...

Din lumea visării, pe vântul pribeag
Trimisu-ți-am astăzi solie,
Că tu-mi ești avutul mai rar și mai drag,
De-odată pășit-am pe-al dragostei prag,
Și lumea mea dată e ție.

Din leagănul dorului tinăr, cu joc,
Trimisu-ți-am astăzi o veste,
Că tu mi-ai fost inimii mele noroc,
Când zilele noastre sânt numai un joc
Și dragostea noastră poveste.

Din plinul durerii, din peptu-mi tăcut,
Trimisu-ți-am astăzi o undă.
Dușmanii izbească-i blăstemul meu mut,
Și răul le fie, ce ei ni l-au vrut,
Și groapa le fie afundă!

Va zice cineva: Cutare și cutare a băut bi-nișor și totuși a trăit peste 70 de ani. Sânt, nu-i vorbă, și astfel de oameni, cari tari fiind din fire, pot răbda la părere mai ușor înrăurirea alcoolului. Dar precum mărul, frumos la vedere, e de multeori cu verme înlăuntru, tot așa și sângele acestui om este stricat, și dintr'un astfel de om numai copii bolnavi și tâmpiți se vor naște.

Câți nu zic și astăzi, că omul dacă bea, mai bine poate lucra! I se desleagă inima, și i se desleagă limba, voia bună crește. Așa-i, — dar *la lucru* nu poate ținea rând cu cel treaz la cap. Băutorul dela o vreme simte că-l doare capul, trupul i se nioleşte, cade în somn, și doarme până-i fac muștele curte la nas.

Și mai spun alții, că alcoolul încălzește trupul. El însă nu încălzește, ci numai ațăță nervii, «căldura» nu vine dela alcool, ci dela mișcarea mai iute a sângelui; de aceea vedem că cel ce bea este de obicei roșu la față. Dar, dacă de ex. earna, când gerul e mare, ar pleca doi inși la drum lung, și unul dintre ei ar bea 3-5 deciltri rachiu, iar celalalt nimic, se va vedea, că cel care a băut, după câțiva km tremură de frig, dacă ar merge o zi întreagă

DI *Inculeț*, ministru fără portofoliu al Basarabiei, a spus la adresa presei următoarele:

«Noi, basarabienii, nu putem tăcea impresia dureroasă ce ne fac desbinările din viața publică a României. Făcând unirea cu atâta entuziasm, nu ne-am așteptat că vom fi siliți să stăm martori la ceva așa de întristător. Și ceea ce ne îndurerează și mai mult, este purtarea presei în momentele acestea așa de grele față de reprezentanții României la conferința păcii. Noi, basarabienii, precum vă spune și dl ministru Pop, nu facem parte din nici un partid politic de aici; dar reprezentanții României la Paris sânt pentru noi reprezentanții întregului neam și nu al unui partid sau al altuia. Când însă vedem, că se pune atâtea stăruință pentru a se descredita acțiunea lor la adunarea lumii, credem că astfel se compromite însăși cauza întregului neam, și de aceea ne vine să strigăm în gura mare: «Fraților, uniți-vă și nu înmulțiți suferințele României, care a suferit atât de mult în trecut».

Făpturi ungurești

— Din lista asasinatelor, jafurilor și schingiuirilor —

1. Garda ungurească din Varu a intrat, sub pretext că face perchiziție, în casa văduvei române Cristina *Talos* (al cărei bărbat a murit pe front) și o omoară. Fără nici o judecată, cu lovituri de baionetă. Pe urma ei au rămas mai mulți orfani.

2. Bande maghiare au jăfuit comuna Breau după ce au încunjurat-o. Au fost în special devastate: Ambrus Ioan a Lupului, Ioan Găvrilă a Părschivei, Alexandru Ilion și Clementin Popa a Benului. Cu această ocazie au fost omorâți: Ioan Marian și Alexandru Grecu, ale căror familii au rămas în cea mai mare mizerie. Locuitorul Gavrilă Bălănean a fost rănit la ambele picioare și a rămas invalid.

3. Țăranul român Gheorghe lui Ghețu din Brusturi a fost împușcat de unguri, numai pentru motivul că nu a răspuns ungurește.

4. Soldați unguri din Soborșin au omorât la 5 Februar 1919 patru soldați români, fără nici un motiv.

5. Gardistul român Martin Chenf a fost omorât la 25/I de patru gardiști unguri și un sergent, pe când aceștia l-au întâlnit la intrarea comunei Curtici, județul Arad, pe simplul motiv că la întrebarea lor, Chenf a răspuns că face parte din garda națională română.

6. Gardiști unguri confiscă un car cu vin al lui Ambroziu Boar din Curtacher, și după ce îl bat și dau drumul, însă la marginea comunei Macea îl împușcă.

7. Trei jandarmi unguri însoțiți de 25 voluntari intră cu forța la 25/XII 1918 în casa românului Teodor Rusu din Pauliș, și fără a spune nimic îl omoară pe loc.

*Napoi mi-ai trimis ear solia pe vânt
Cu acele cuvinte de jale;
Jurând pe ce este mai scump și mai sfânt,
Că eu sânt singurul, în largul pământ,
Părtaş al nădejilor tale.*

*Și-o clipă trimis-ai din pasul trecut
Al vremii odată dușmană,
Ce-a pus în calea mea tot cât a putut,
Și lumea întreagă s'o pun' ar fi vrut,
Să calce-o inimă sărmană.*

*Ș'un semn mi-ai trimis, că dușmanii sânt mulți,
Și una, într'una s'adună...
La vorbă o clipă să nu stal s'ascuți.
Să peară cu toții, pe cât sânt de mulți,
Căci dragostea noastră-i furtună!*

Avrig, 1919.

Ioan Berghia.

8. Un tren blindat, comandat de un ofițer, pleacă din Arad la 31 Ianuar la ora 4 la Șiria, mai mulți țărani văzând trenul o iau la fugă. Soldații trag după ei și sfărâmă piciorul românului Teodor Baba.

9. Aproape toate gardele naționale române au fost în majoritate sau disolvate sau paralizate în acțiunea lor legală. Armele acestor gărzi s'au dat agenților și organelor de propagandă maghiară, care răspândesc teroarea printre locuitori și forțează pe intelectuali și pe șefii de gărzi a părăsi localitatea sub amenințare de moarte.

10. De curând a fost arestat Dr. Marșeu, vice-președinte al C. N. R. din Arad și nu i s'a dat drumul decât cu condițiunea de a părăsi orașul. Aproape toți membrii C. N. R. din Arad s'au refugiat la Sibiu.

11. La Șiria ungurii au arestat pe bătrânul Dr. Hotăran, și i-au omorât nevasta și copilul.

12. Bande înarmate au jăfuit la 16 Februar comuna Hălmaș-Ciuci și îndeosebi casa preotului român *Nicolae Baltă*, au împușcat un tânăr; au forțat pe notarul C. Ionescu de a le da cheia cassei de bani, de unde au furat fondurile de ajutoare de război pentru femeile mobilizațiilor, în sumă de 23 mii de coroane. Apoi au luat pe fata sa, dșoara Ionescu (19 ani), după aceea au furat vioara tinărului Ionescu, mai multe linguri de argint și alte lucruri casnice. Notarul s'a refugiat.

13. La Hălmaș, în săptămâna trecută, bande ungurești au împușcat o femeec.

14. Gardiști unguri comandați de ofițeri au împușcat: la Sighiștel 4 oameni, la Cămpenii de sus 2, la Cămpenii de jos unul și la Hotar unul.

15. Un detașament unguresc a silit la Banca 4 țărani români de a-și săpa singuri groapa, și apoi i-au împușcat.

16. Săcuii au devastat la 15/I întreaga comună Bratca, și mai ales casa preotului român Ștefan *Domocoș*.

17. În aceeași zi a fost împușcat fără nici un motiv judecătorul din Birtin. Deasemenea M. Bologa, primarul satului, omorât la 19/I.

18. Săcuii au arestat la 16 Februar pe *protopopol* Demetriu *Coroian*, pe Gheorghe Filip și Molnar, și pe institutorul Iosif Cosmuța din Tășnad. Venerabilul preot a fost oribil maltrat de soldați pe stradele Tășnadului.

Locotenentul ungar Vécsei din același sat a declarat în public că trebuie spânzurați toți românii; locuitorii și mai ales funcționarii băncii (românești) din localitate s'au refugiat înspăimântați. Directorul Vasiliu și Cupșa Demetriu au trebuit să părăsească imediat comuna sub pedeapsă de moarte.

19. Din Oradea-mare se comunică: Patru soldați săcui, comandați de un sergent, au arestat pe avocatul Ioan Fulea din Aleșd, după ce i-au devastat casa.

20. Săcuii au împușcat la 4 Februar pe institutorul Vasile Filip din Marghita, pe motiv că el ar fi cel mai periculos dintre «valahi».

21. Locotenentul român Gheorghe Nistor a fost arestat la Sătmar și apoi întemnițat la Dobrișin; se anunță că va fi condamnat la moarte.

22. Locotenentul român Tămașu a fost îngropat până la genunchi, apoi încetul cu încetul până la gât, după aceea i-au scos ochii și l-au omorât.

23. Ungurii au împușcat la 2/XI 1918: la Târnava pe românii Gavrilă Florea din Târnava și Pascu Maniu din Dud.

24. Gardistul Szida Milán a rănit cu lovituri de pușcă pe Aurel Dehelean din Micălaca. Brațul rănit a trebuit să fie amputat în 3/XI.

25. Jandarmi unguri au omorât cu lovituri de baionetă după ordinul locot. Gábor Ferencz pe românii Anghel Marcus H. Teodor, Fluerăș Teodor și Ciurariu Ioan, pe cari i-au aruncat apoi în Criș. În aceeași zi soldații și jandarmii unguri au împușcat și aruncat în canalul morii pe românul Gheorghe Dehelean (2/XI 1918).

26. Preotul român Aurel *Adamovici* din Covășinț a fost maltratată toată noaptea din 5/XI, 1918, de soldații unguri, care au împușcat a doua zi pe românii Ioan Drăgan, Gheorghe Bărnești și Vasile Florea.

27. Soldați unguri veniți din Arad au împușcat la 9/XI. 1918, la Odaca 5 români (printre care Gheorghe Iovanovici și Ignat Ungurean) și au luat cu ei 7, printre care Ioan Vintilă și Regis Todor; nici unul dintre cei șapte nu s'a

mai întors până la 12 Februar 1919 (data raportului).

Soldații unguri din G'ula au furat la începutul lunii Noemvrie 2500 cor. din cassa comunală din Pil.

28. La Tăuț jandarmi unguri, trăgând la 3 Noemvrie focuri de pușcă asupra unei mulțimi, omoară pe românii Medrea Gancea, Ioan Suvenea și Gheorghe Moț și rănesc pe Nicolae Gancea și Gheorghe Pleș; apoi bat pe Petru Pavel.

29. Garda ungurească a împușcat la 8 Noemvrie pe românul Gheorghe Ursa în cimitirul din Huedin.

30. Soldați unguri din Arad, conduși de un subloc., împușcă la 2 Nov. 1918 la Pecica-Română pe locuitorii Ilie Ponta, Ioan Ponta, nevasta lui Ponta și Const. Crucianu; mai mulți alții au fost grav răniți.

31. La Sobofel, un soldat ungar împușcă la 3 Nov. pe românul Petru Nincu.

32. La Vârșand preotul ungar reformat și 5 gardiști unguri au omorât pe românii Demetriu Chicin, Gheorghe Paul, Ioan Groza, Văsi Bătrân și Lupșa Mariuca.

33. Jandarmi unguri arestează la 4 Nov. pe românii Pavel Tarca, George Scrob și Petru Călacean din Cermei, îi țin nemăncați 3 zile, îi bat și apoi îi omoară.

34. Jandarmi unguri au omorât cu lovituri de baionetă pe Mihail Orădan din Chereluș, — 3 Nov. 1918.

35. Cu ocazia devastării dela Șiria, ni se raportează că, pe lângă Dr. Hotăran și fiul său, au mai fost omorâți circa 50 de români.

36. Românul Ilie Costan din Somoșcheș a murit în urma loviturilor de baionete aplicate de unguri cu 12 zile mai înainte.

37. Garda roșie maghiară a împușcat din ordinul locot. Scherpa pe femeia Floarea Budhala, N. Tamaș din Hodis, care se întorcea cu carul.

38. Soldați unguri au împușcat la Arad la 9/XI la îndemnul iraților Spitz, pe românii Petru Blaga și Gheorghe Roșu.

39. La Gurahonț soldați maghiari omoară cu lovituri de pușcă la 5 și 6 Noemvrie mai mulți români.

40. La Aldești garda roșie ungurească omoară cu lovituri de pușcă (5 Nov.) 11 români, — (7 bărbați) printre cari Anisie Faur și Florița Faur; mulți alții au fost răniți.

41. La Petriș jandarmi unguri au împușcat 7 oameni și au torturat pe fratele unui tânăr, care el însuși era rănit când a venit la C. N. R. din Arad.

42. Subofițerul român Nestor Vuici din Chineș a fost întemnițat trei zile, contractând tuberculoza. Acum este om pierdut.

43. La 13 Ianuar, 150 soldați unguri au tras focuri de pușcă asupra soldatului român Robert Masa din Ilteu; el a scăpat, însă alți doi gardiști români au fost scăldați în sânge.

44. La Lupoia soldați unguri au bătut pe românul Gheorghe Marian, până ce și-a dat sufletul sub ochii lor; apoi i-au devastat casa la fel cu cea a românului Simion Popi.

45. La Brusturi bande ungurești au furat 6000 coroane dela Ioan Fărcaș, și l-au jăfuit de toate obiectele de aur și argint.

46. La Curtici ungurii au împușcat pe Ilie Stan, pe când era culcat cu copiii, deasemenea pe Gheorghe Don și Ioan Don; Mihai Don a fost lovit greu în cap.

47. În satul Apatiu ungurii au omorât cu lovituri de pușcă pe femeia Floarea Haiduc și copilul său minor; deasemenea pe femeia Mariuța Bade și pe fetița sa Fira.

48. La Gașsa ungurii au împușcat pe românul Gheorghe Poenar.

49. La Samoșchiz ungurii au omorât cu lovituri de baionetă pe bătrânul Ilie Cortan și au bătut pe mai mulți alții.

50. La Mândruloc notarul ungar a format bande, plătind câte 100 coroane de om, și după ce li-a dat să bea au atacat pe capii statului adunați la primărie, omorând pe Mihai Rujescu, răbind foarte grav pe Mihai Popescu; au mai bătut pe Pascu Madgi; apoi au tâlhărit pe Dinu Cociuban, Ioan Rujescu, Marta Popi și Ioan Popi; au arestat și dus la Arad pe preotul *Iancu Ștefănuț*, pe fruntașul Iancu Stoianescu și pe alți 26 de țărani.

Semnați la împrumutul național emis de Statul român prin Consiliul Dirigent din Sibiu.

Consiliul Dirigent — Resortul Finanțelor

Avis

Comunicăm tuturor acelor care s'au anunțat la cursurile financiare de concipiști, că acestea se vor începe cu ziua de 1 April 1919, și se vor ține în Sibiu în edificiul Resortului de finanțe (Școala de Cădeți.)

Din cauza numărului mare al celor anunțați la *cursurile de Contabilitate și Perceptorat* aceste cursuri nu se vor ține numai în Sibiu, ci și în Brașov. Deci toți aceia, cari locuiesc pe teritoriul județelor Brașov, Făgăraș, Trei-scaune, Odorhei, Târnava-mare și Târnava mică și cari s'au anunțat la *cursurile de contabilitate și perceptorat*, vor avea să se prezinte pentru a urma aceste cursuri la Direcțiunea financiară din Brașov la *terminul, care se va fixa ulterior din partea acestei Direcțiuni*; ceilalți însă, adică din celelalte județe vor avea a se prezenta pe ziua de 1 April a. c. la Resortul Finanțelor.

În lipsa mobilierului necesar pentru încvartirare, Resortul Finanțelor s'a putut îngriji numai pentru încvartirarea alor 100 ascultători *cari urmează cursurile de concipiști*.

În ce privește alimentarea, toți ascultătorii vor putea lua parte la popotă (menza) pe lângă prețuri mai reduse, având însă a-și aduce cu ei tăcămuri (lingură, furculiță și cuțit).

Aceia, cari vor fi împărțiși de încvartirare, vor fi avizați și în particular, având a-și aduce cu sine haine de pat.

Tot asemenea vor fi avizați și acei ascultători ai cursurilor financiare de concipiști, contabilitate și perceptorat, cărora li s'a încuviințat stipendiu.

Aceste cursuri le pot cerceta însă și aceia cari se îngrijesc înșiși de încvartirare.

La prezentare în 31 Martie a. c. 8 ore a. m. toți ascultătorii își vor aduce documentele de calificățiune

Sibiu, 16/3 Martie 1919.

Dr. Aurel Vlad m. p.
șeful resortului finanțelor.

Dela cercul meseriașilor sibieni

Convocare

Conformându-mă hotărârii consiliului (sfatului) meseriașilor și comercianților noștri, luată în întrunirea de aseară, convoc prin aceasta pe toți măiestrii și comercianții români sibieni la

adunarea generală de constituire

a *sindicatului industriașilor și comercianților* de sub egida Reuniunii meseriașilor noștri, ce se va ține *Duminecă, în 23 Martie n., la ora 2¹/₂ d. a.*, în localitățile Reuniunii.

Fiind la ordinea zilei votarea statutelor sindicatului și alegerea comitetului dirigent, este în interesul fiecărui meseriaș și comerciant să nu lipsească dela adunare.

Sibiu, 20 Martie 1919.

Victor Tordășianu,
prezidentul Reuniunii sodalilor români.

Dela Șelimbăr

— În atențiunea celor chemați —

Biserica evanghelică luterană din Șelimbăr a avut peste 300 jugere, parte cumpărate dela particulari, parte primite dela comuna politică.

Acum, că e vorba să se dea țărănilor pământ din proprietățile mari, biserica aceasta *vinde* la particulari sași pământul *pe sub mână*, în *adunări nocturne*.

Între altele a vândut la un sas și *locul comun* care era să se dea bisericii noastre pentru zidirea unei biserici românești și care fusese trecut pe biserica evanghelică în 1905 cu concluse false.

Atragem luarea aminte a Consiliului Dirigent, — să ia măsuri la cartea funduară pentru împedecarea acestor fel de abuzuri.

Nicolae Vlad
paroh ort. rom.

Mulțumită

Am primit, din multe părți, adrese de condolență la moartea neuitatului nostru fiu, *Silviu A. V. Russu*, fost rigorosant în drepturi și sublocotenent în Corpul voluntarilor ardeleni.

Rugăm pe toți cei ce ni-au trimis cuvinte de mângâiere în durerea noastră, să primească expresiunea sincerei noastre mulțumite.

Târgul Murășului, 10 Martie 1919.

Protop. Ștefan Russu și familia.

Știrile zilei

Pentru jertfele liniei demarcaționale. S'au adunat Miercuri pe străzile Sibiului, din obolul publicului, peste 16 mii de coroane, pe seama celor suferinzi pe urmele sălbătăciilor ungurești. Pentru sufletele celor omorâți se slujește Sâmbătă în 22 Martie n. în catedrală *parastas* la ora 11 a. m.

Distincție. Din Paris se anunță, că guvernul francez a acordat Maiestății Sale Reginei *Maria* marele cordon al Legiunii de onoare.

Repatrierea bănățenilor. *Bănatul* scrie:

Aflăm că în sfârșit, după multe intervenții, guvernul sârb a dispus repatrierea tuturor fruntașilor noștri din Bănat, internați la Belgrad și aiurea. Vom urmări de aproape această chestiune și când vom avea dovada că și cel din urmă martir al nostru se va fi întors la căminul său, vom confirma cu plăcere revenirea la sentimente mai bune a fraților sârbi.

Românii din Sârbia. În județele din Sârbia: Craina, Pojarovaț, Morava și Timoc, trăesc peste 300.000 de români despoiați de orice drepturi naționale. Românii aceștia au înaintat Conferinței de pace un memoriu, redactat de profesorul *Dr. A. Popovici*, cerând dreptate și libertate pe temeiul principiilor wilsoniane.

Procesul Verzea. Înalta curte de justiție militară din București a *respins* Luni în unanimitate cererea de recurs făcută de fostul colonel *Victor Verzea* contra sentinței de condamnare la moarte. Doamna Verzea a depus la curte cererea de agrățiere a soțului ei. Cererea va fi înaintată M. Sale Regelui prin ministrul de război. (B. P.)

Numire. Din *Gazeta Oficială*: Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Bănătului și Ținuturilor românești din Ungaria, a numit pe dl *Lutz Korodi* secretar general la resortul cultelor și instrucțiunii publice.

Alături de români. Din Praga se anunță, că studenții universitari au ținut o întrunire în piața Ventzel și au înfierat sălbătăciile maghiare comise împotriva românilor din teritoriul neocupat. Studenții declară în telegrama lor, că vor merge alături de români în contra ungarilor, cari jăfuesc șiucid în ciuda tuturor legilor civilizației și dreptului.

Avis membrilor anchetei pentru lucrarea planului de învățământ. În urmarea înțelegerii avute cu factorii chemați, membrii anchetei vor lucra planul de învățământ pentru *sase clase* și pentru *opt clase*, și nici decât pentru șapte clase, cum s'a zis în congres. Lucrările au să se înainteze cel mult până la *Dumineca Tomii* secretarului *Aurel Pinte*a, la Hațeg, județul Hunedoara. — *Iuliu Vuia*.

Bulgărești. Ziarul *Dacia* anunță că trupele aliaților aflătoare în Bulgaria au constat, că bulgarii cheamă sub arme pe milițieni și îi organizează. Comisarii înțelegerii la Sofia au făcut atent guvernul bulgar, că va fi responsabil de orice se va întâmpla în defavoarea armatelor aliate. (B. P.)

Înștiințare. Secția de consum a Resortului de alimentare, pe lângă asignațiunile care îndreptătesc la ridicarea articlilor din depozitul Consumului, dă asignațiuni și pentru *carne*. Se va asigna pelângă prezentarea biletului de legitimație de persoană cel puțin câte 200 grame carne, eventual după posibilitate și mai mult, cu următorul preț:

Carne de vițel și de miel	Cor.	18	un kg.
„ „ vită grasă	„	14	„ „
„ „ „ „ cl. II	„	11	„ „
„ „ porc	„	16	„ „

Plata se face la biroul Secției de Consum când se dă asignația. Carnea se poate ridica dela următoarele 4 măcelării: *Vasile Vidrighin, Rudolf Weiner, Samuel Wolf și Albert Kuhart, din Sibiu.* — Nicolae Iancu m. p. Șeful de Secție.

Navigarea pe Dunăre va fi reluată peste câteva zile. La Belgrad s'a semnat o convențiune și lucrările preparatorii au început spre a permite cât de curând navigația. Baza acestei convențiuni este tratatul de armistițiu cu Austria și Ungaria, care sânt obligate a pune la dispoziția înțelegerii toate mijloacele de transport. (B. P.)

Zădărnicită. Ziarul *Narodni Listy* constată că revolta preparată de maghiari pentru 15 Martie în Slovăcia s'a zădărnicit, grație vegherii guvernului ceho-slovac. (B. P.)

Prelegere publică la «Asociațiune» Duminecă în 10/23 Martie, la orele 6 p. m., va vorbi dl profesor *Sabin Oprian*, în sala festivă a «Asociațiunii», despre: «*Pământul românesc și frumusețile lui.*» — *Biletele de intrare* à 2 și 1 cor. se pot afla în ziua prelegerii, între orele 10—12 a. m. la casierul «Asociațiunii» și seara la casă. — Venitul e destinat pentru Muzeul «Asociațiunii.»

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din Februar:

1. Sibiu — București pleacă ora . 5.44 p. m.
2. București — Sibiu sosește „ . 11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșamică pleacă „ . 6.20 a. m.
4. „ „ „ „ . 4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sosește „ . 11.35 a. m.
6. „ „ „ „ . 10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă . 8.00 a. m.
8. Vințul de jos — Sibiu sosește. 7.30 p. m.
9. Sibiu — Csnădie pleacă ora . 5.23 a. m.
10. Csnădie — Sibiu sosește „ . 7.00 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „ . 7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosește „ . 10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fiecare Luni, Miercuri și Vineri 7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie care Marți, Joi și Sâmbătă 7.00 p. m.

Obolul publicului din Sibiu. În urma timpului nefavorabil se amână adunatul obolului, plănit pe astăzi, pentru primele zile calde din April.

Cărți și reviste

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlul de *Postă Bună*, partea III și IV, de Zotti Hodoș. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumele amândouă, cu 10 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess. Zilnic programă interesantă. Inceputul la ora: 6¹/₂ și 8¹/₂ seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis Directoară: Dna Emil Toth.

Sâmbătă și Duminecă: *Ful orb*, dramă în 3 acte, în primul rol Mia May.

Luni: *Serena*, dramă în 4 acte, cu artistul E. K. Titz.

Inceputul la ora: 6¹/₂ și 8¹/₂ seara.

„VOILEANA”, cassă de economii societate pe acții în Voila.

Convocare

P. T. Domnii acționari ai casei de economii «VOILEANA» societate pe acții în Voila, se convoacă la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în *1/14 Aprilie 1919 la 2 ore d. a.* în localul institutului cu următoarea:

Ordine de zi:

1. *Raportul direcțiunii, și al comitetului de supraveghiere despre activitatea societății pe anul 1918.*
2. *Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1918.*
3. *Impărțirea profitului curat.*
4. *Alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 ani.*

P. T. Domnii acționari, cari în sensul §-ului 17 din statutele societății, voesc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual dovezile de plenipotență cel mult până la 31/13 Martie 1919 la 12 ore la cassa societății

(76) 1-1

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1918		Pasivă		
	K	f			
Cassa în numărar	50,331	61	Capital social	120.000	—
Mobilier	600	—	Fond de rezervă	120.000	—
Anticipații	1,750	—	Fond special de rezervă	26,686	17
Cont-Curent	5.587	79	Fond de pensuni	18,090	—
Efecte	17.680	—	Fond filantropic	711	95
Credite cambiale	142.695	86	Dividende neridicate	2,259	95
Credite cambiale hipot. 143 627 58	286,323	44	Depuneri spre fructificare	370,915	84
Depuneri proprii	332,867	71	Pro diversi	8.000	—
	695,140	55	Interese transitoare	14.985	07
			Profit curat	13.491	57
				695,140	55

Debit	Contul Profit și Perdere		Credit		
	K	f			
Interese la depuneri	11,223	14	Inter. și provizii dela credite camb.	23,683	28
Salare	3.569	98	Interese după depuneri proprii	9,926	11
Dare și aruncuri	3,260	—	Taxe pentru transcrieri de acții	676	—
Snese	2.669	84	Interese după efecte	647	—
Chirie	500	—	Interese de cont-curent	115	—
Marce de prezență	258	—			
Competințe	74	96			
Profit curat	13.491	57			
	35,047	49		35.047	49

Voila, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Octavian Vasu m. p. Dr. Alexandru Vasu m. p. Ioan Prescuria m. p.
 Eremie Varga m. p. Ioan Doboiu m. p. Visalon Gabor m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l am aflat exact.

Voila, în 9 Martie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Mateiu C. Jiga m. p. Procopiu Benția m. p. Teodor Nemeș m. p. Ioan Timofta m. p.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, se află de vânzare

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

Casa dela Jerihon

omii și cuvântări bisericești

de
Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

De vânzare

cu preți efin: Un mare bufet (credenț) potrivit pentru restaurant, cu o placă de marmoră mare de 250 metri; O garnitură frumoasă de salon, cu pluş roșu, și o oglindă de salon, și alte mobile. La

Horgler & Kepp,

magazin de mobile și tapetierie, Sibiu, Str. Orezului 27.

Tot acolo se primește, acum sau mai târziu, **un învățăcel.** (70) 2-3

Nr. 71/1919 protb.

(74) 1-3

Concurs repetit

În conformitate cu ordinul Prea Venerabilului Consistor arhidiecezan din 20 Noembrie a. tr. Nr. 11,291 Bis. 1918, se publică concurs nou pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa III **Țelina**, din tractul Sighișoara, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar concurenții pe lângă încunostințarea subscrisului, să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta, respective celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 27 Februar 1919.

Oficiul protopresbiterial ortodox-român al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 98/1919.

(73) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cacova**, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu observarea dispozițiilor regulamentare să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 27 la Februar 1919.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 108/1919.

(75) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa primă **Neagra-de-jos**, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post, își vor înainta cererile de concurs în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial și înainte de alegere, cu prealabila încuviințare a subsemnatului, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, la 26 Februar 1919.

Oficiul protopresbiterial ortodox-român al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici
protopop.

Publicație

Divizia II Vânători cu reședința la Deva, având nevoie pentru hrana trupei și animalelor de diferite alimente ca grâu, cucuruz, fasole, cartofi, linte, ceapă, slănină, ovăs, orz și fân, se face cunoscut tuturor posesorilor, marilor și micilor agricultori, că cumpără asemenea produse în ori și ce cantități prin bună înțelegere cu preșeurile ce se vor conveni, predarea la cea mai apropiată stație de cale ferată, unde se va face și plata.

Doritorii sănt rugați a înștiința Divizia pe ori ce cale, de locul unde au produsele și prețul ce cer pentru marea-metrică.

Ori ce alte relațiuni se pot cere zilnic la Serviciul Intendenței Diviziei la Deva.

Comandantul diviziei II Vânători:

General Dabija.

Șeful serv. intendenței:
Int. Maior Filibiu.

(88) 1—1

Nr. 90/1919

(67) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. I. **Dala-română**, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sănt: jumătate din venitele preoțești fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenți au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu observarea prescrișilor a se prezenta popoului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, la 20 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în contelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfătat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60
- Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca —50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voesc a se ocupa cu editura, trad. de Rada P. Barciuanu —60
- Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovină n'a învățat și umblă la însurat, sau Vlăduțul mamei —40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale —60
- Nr. 6. Victor Tordășianu: Agoniseala bănească a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” în timp de 24 ani. Dare de seamă 1-20

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

„IZVORUL”, Institut de credit și economii societate pe acții în Sebeșul-inferior.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «IZVORUL» societate pe acții se convoacă la

a XI-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 3 Aprilie st. n. a. c. la 10 ore înainte de amiazi cu următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Statorirea numărului acționarilor prezenți și acțiilor reprezentate.
3. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere pro anul 1918 și darea absoluturului.
4. Hotărâre asupra bilanțului și distribuirea profitului curat.
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Alegerea casarului institutului.
7. Închiderea adunării generale.

(79) 1—1

NB. La adunarea generală pot participa numai acei acționari cari sunt trecuți în registrul societății ca acționari cu 6 luni înainte și cari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus la cassa institutului acțiunile (titluri provizorii) scrise pe numele lor respective pe ale aceluora, pe cari li reprezintă împreună cu plenipotența. (§ 17).

Sebeșul-de-jos, la 17 Martie 1919.

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918		Pasiva		
	K	f	K		
Cassa în număr	58,015	71	Capital social	16,000	—
Cambii	168,744	—	Capital social din emis. II-a	58,525	50
Imprumuturi hipotecare	47,854	—	Fond de rezervă	13,891	—
Imprumuturi cu obligațiuni	38,708	—	Fond de binefaceri	550	34
Efecte	5,000	—	Depuneri spre fructificare	190,847	23
Bon la «Lumina»	60	—	Creditori	25,619	—
			Dividendă neridicată	2,367	01
			Tantieme neridicate	187	65
			Interese tranzitoare anticipate	2,293	—
			Profit transpus din anul trecut	136	26
			Profit curat din anul curent	7,956	72
				8,091	98
				318,381	71
				318,381	71

Debit	Contul Profit și Pierdere		Credit		
	K	f	K		
Interese de depuneri	7,293	12	Profit transpus din anul trecut	136	29
Salare	3,000	—	Interese dela cambii	15,009	97
Spese, încălzit, luminat, tipărituri porto etc.	1,017	60	Int. dela imprumuturi hipotecare	2,439	98
Dare:			Int. dela imprumuturi cu obligații	1,725	—
directă și aruncuri	1,945	54	Interese de cont-curent	607	—
10% după int. de dep.	729	31	Proviziuni	1,259	72
Profit curat	8,091	98	Competință de scris	899	62
				22,077	55
				22,077	55

Sebeșul-de-jos, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Toma Doican m. p., prez. Ioan Micu m. p. Toma Flușca m. p. Ioan Doican m. p.
Vasile Spârlea m. p. Iosif Stoica m. p., cont. Ioan Stoichiția m. p. George Costea m. p.

Le-am examinat și aflat exacte.

Sebeșul-de-jos, la 17 Martie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Măerean m. p. prez. Iosif Popa m. p. Ioan Ionuș m. p. George Ciocan m. p.
Iordan Măerean m. p. Toma Stoia m. p. Ieronim Motoc m. p.
Ioan Vătășan m. p., revizor expert al «Solidarității».

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.